

Javna služba nalog
genske banke v
živinoreji

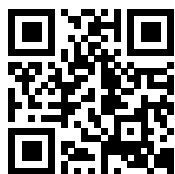
Univerza
v Ljubljani *Biotehniška*
fakulteta

Izdajatelj: Javna služba nalog genske banke v živinoreji
Univerza v Ljubljani, Biotehniška fakulteta, Oddelek za zootehniko
Spletna stran: <http://www.genska-banka.si>
E-pošta: genska.bank@bf.uni-lj.si

Zveza društev rejcev drobnice Slovenije
drobnica@km-z.si

Izvedba: Kmetijska založba, d.o.o.
Tisk: Tiskarna Grešovnik
Avgust 2018

Univerza
v Ljubljani *Biotehniška*
fakulteta

Javna služba nalog
genske banke v
živinoreji

Istrska pramenka

Slovenska avtohtona pasma

Izvor in razvoj pasme

Istrska pramenka se je razvila na območju Krasa in Istre, kjer je bila ovčjereja v preteklosti pomembna gospodarska panoga. Dohodek je predstavljala prodaja jagnjet, sira, sirotke in volne na Beneško, v Trst in na Goriško. Zaradi pomanjkanja krme na kraškem svetu, je bilo potrebno gnati ovce tudi na bolj oddaljene planine. Poleti je paša potekala na Snežniku in okolici, jeseni v okolici Vremščice, v zimskem obdobju v Istri in Furlaniji. Po drugi svetovni vojni se je ovčarstvo s selitveno pašo zelo omejilo. Posledice so bile v opuščanju in zaraščanju kmetijskih površin. Kasneje se je razvila sodobnejša tehnologija reje.

Značilnosti pasme

Živali so večinoma bele barve s temnimi pikami po glavi in trupu. Povprečno ovce v višino vihra merijo 70 cm. Ovce so praviloma brez rogov, ovni imajo dobro razvite in nazaj zavite rogove. Ovni dosežejo telesno maso do 95 kg, ovce pa od 60 do 75 kg. Značilna je slabša poraščenost živali z volno nogah in trebuhu, kjer so večinoma gole. Povprečna velikost gnezda je 1,1 jagnjeta.

Razširjenost pasme in ogroženost

Istrska pramenka je med manj številčnimi populacijami slovenskih avtohtonih pasem ovc in je zaradi majhne geografske razpršenosti kritično ogrožena. V izvorno rodovniško knjigo je vpisanih okoli 1.000 živali. Pasma redijo le v nekaj rejah in zaradi njene skromnosti predvsem na območju Krasa in Istre.

Namen reje in izdelki

Istrska pramenka je namenjena za prirejo mleka in jagnjet. Prireja je danes večja kot je bila v preteklosti, ko sta bili oskrba in prehrana skromnejši. Povprečna mlečnost je 170 kg mleka s 7,1 % maščob in 5,8 % beljakovin. Iz mleka izdelujejo veliko vrst sirov (mehke, trde za rezanje ali ribanje, poltrde). Zaradi specifične klime in rastlinja na paši ter tradicionalnih postopkov izdelave in zorenja je kraški (istrski) ovčji sir prepoznaven po teksturi in okusu. Stranski izdelek je sirotka. Odlična sta tudi skuta in jogurt.

Ali ste vedeli ...

... da so istrsko pramenko imenovali z različnimi imeni kot je istrijanka, primorska ovca, kraška ovca ter ovca surove volne?

